SLUTRAPPORT
PROJEKT SPEKTRUM

ÅLAND, PROJEKTLEDARE HARRIET STRANDVIK

VAD ÄR SPEKTRUM FÖR ETT PROJEKT?

Projekt Spektrum är ett samarbetsprojekt mellan Österbotten och Åland. Huvudtemat i samarbetet är Hållbarhet. Projektet finansieras med medel ur Europeiska jordbruksfonden via Lokalkraft Leader Åland och Aktion Österbotten samt med bidrag från Svenska kulturfonden m.fl. Att lära och inspireras av varandra är viktigt. Åland har ett lokalt nätverk, Bärkraft.ax med en hållbarhetsagenda med sju strategiska utvecklingsmål, Österbotten har med modell från Västerbotten initierat en egen hållbarhetsvecka i sin region. Resan till Österbotten är en mötesplats för ökad förståelse för hållbarhets arbeten, kunskapsutbyte, dialog och potentiella nya samarbeten regionerna emellan.

Ålänningar bekantar sig med Österbotten – sol på nätverkandet!

INLEDNING HÖSTEN 2019

Under vårvintern (april 2020) lämnar projektet sin första lägesrapport och då har arbetat med att göra filmerna kommit i gång. Den första filmen, blir en pilotfilm som kommer att vara vägvisande för stilen på de övriga filmerna. Vi konstaterar att arbetet och de människor som exponeras i filmerna färgas av rådande samhällskris med undantagstillstånd som råder. Detta är något som bejakas och speglas som en ingrediens i innehållet i filmerna. Det är lättare att låta det lysa igenom och färga än att försöka dölja påverkan. Arbetet med hållbarhet som fenomen färgas starkt av rådande situation. Manuset till filmerna är skrivna, men uppdateras med fler detaljer inför inspelning och val av årstider och tidpunkter.

Projektledaren har i detta inledande skede även varit i kontakt med projektledaren i Österbotten och delta i planeringen av utbyten och studieresor. Också detta arbete påverkas av resestopp och ändringar av tidtabeller. Det finns även planer på att justera lite detaljer i projektplanen, t.ex. få in studiematerial för ungdomar om cirkulär ekonomi som de Österbottniska projektet arbetar med.

HÖSTEN 2020

Projekt Spektrum avrapporterar att 2 filmer nu är klara. Ändring har skett från planen från totalt 14 filmer till 7. 1 film per mål i bärkraft.ax. Resultatet blir från kort till lite längre filmer, eftersom de beroende på tema behöver fördjupas - temat är lättare att få ett grepp om då man ser en film på 5 till 10 minuter än kort film på 1-2 minuter.

Samarbetet med Österbotten och Västerbotten ändrades pga reserestriktionerna med Covid-19. Vi ersatte studieresa med videomöte mellan regionerna. Under mötet beslöt vi att annonsera i deras magasin i Västerbotten.

Projektledaren har även haft uppföljning med hållbarhetslots, bärkraftskontoret och via videomöte. Vi planerade även in ett studiebesök på Åland i juni, där yrkesakademin och 4-H österbotten skulle delta. De avbokades pga Covid-19. Vi planerar nu att arrangera studiebesök på Åland för dem i juni 2021. Projektledaren skall ta upp kontakten med utbildnings organisationerna på Åland och öppna upp erbjudande om utbyte med YA i samband med besöket här.

Projekt Spektrum på Åland väljer att betona just utbildningen och möjligheten med att använda filmerna som en del av undervisningsmaterial för ungdomar. De kan användas pedagogiskt verktyg, som diskussionsunderlag, exempel och öppnar upp att fördjupa och reflektera kring våra 7 hållbarhetsmål.

Vi har i planeringsmöte, internt beslutat att göra en egen film-release under taket Åland 100, i samband med Regeneration 2022-mötet på Åland, då är målet att alla filmer är klara. I kontakten med utbildnings organisationerna på Åland kommer Spektrum att erbjuda dem att visa 3-4 filmer (de som är klara) under vintern 2021. Redan nu 7.10 visar vi 1 film under hållbarhetsfikat på

Ålands Landsbygdscentrum. Då kan vi ännu ge möjlighet att ta in feedback. Efterhand publiceras filmerna på hemsidan och delas med bärkraft.ax.

VÅRVINTERN 2021

I slutet av året arbetade projekt Spektrum i kulisserna med att skapa kontakt med nyckelpersoner för de olika områdena (strategiska utvecklingsmålen) som kvarstår.
Sammanställning av arbetet med filmerna:

MÅLEN, de strategiska utvecklingsmålen:	**Status för film:**
Utv. mål 1: Välmående människor vars inneboende resurser växer	Under arbete: med Stefan Öfverström
Utv. mål 2: Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att var delaktiga i samhället	Klar: med Aryan Tahsin, https://youtu.be/UMB2EAff1Fo
Utv. mål 3: Allt vatten har god kvalitet	Klar: Vatten, torrtoalett med Jonny
Utv. mål 4: Ekosystem i balans och biologisk mångfald	Klar: Med Patricia och Tage. Råversion: https://youtu.be/MhXvEiQEde4
Utv. mål 5: Attraktionskraft för boende, besökare och företag	Planerat till 19 maj, Carlsro, Föglö
Utv. mål 6: Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet	Under arbete: Tips och kontakt med Flexens, Anna Häger
Utv. mål 7: Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster	Manus klart. Under arbete. I samarbete med Fredrik Rosenqvist - matmedborgare.

Filmen om mål 3, “Allt vatten har god kvalitet” blev klar innan jul. För att komma vidare med manusidéer för de återstående filmerna tog projektledaren kontakt med Visit Åland, företaget Flexens (energifrågor) och Fredrik Rosenqvist som alla berörts av områdena/målen som inte är klara. Detta har resulterat i att vi har idéer och ett manus klart för de återstående filmerna.

Arbetet med att synliggöra filmerna när alla är klara har fortsatt. Projektet planerar att visa upp alla filmer för målgruppen ungdomar, den 28-31 augusti 2021, under Summit - Regeneration 2030. Vikarierande Hållbarhetslots, Irene Blomqvist har tillsammans med projektledaren samarbetat kring planerna att visa filmerna som undervisningsmaterial för åländska ungdomar som studerar vid Ålands yrkesgymnasium. Hon har även varit ett bra bollplank för manuset inför filmen om utvecklingsmål 7.

Projekt Spektrum har fortsatt dialogen med österbotten och Yrkesakademin i planerna på att träffas. Ett studiereseprogram har tagits fram och involverar flera organisationer, aktörer och personer på Åland. Målet med resan är att dela och inspirera kunskap mellan regionerna samt även blicka framåt med en programpunkt med temat: Regional Utveckling tillsammans. Programmet som erbjöds de tillreande österbottningarna ses i bilagan.

Österbottningar, Nora Backlund på besök på Åland. Middag tillsammans på Vinsmedjan, Kvarnbo och Nora med munk – metafor för cirkulär ekonomi!

HÖSTEN 2021

Alla filmer är klara - de + en trailer för alla filmer gjordes klara till evenemanget Re-generation week på Åland 28.8 - 31.8. Planen var att alla filmerna skulle visas med publik på temat “Filmfestival”, en workshop. Veckorna innan evenemanget ökade smittspridningen i samhället och arrangörerna valde att satsa på en hybridlösning. Närvarande publik begränsades avsevärt. Filmfestivalen blev virtual. För att få ut interaktionen med publiken var det ett sämre alternativ.

Sammanfattning av filmerna, mål och innehåll

Strategiskt utvecklingsmål 1 Målet: Välmående människor vars inneboende resurser växer	Ett porträtt av Stefan Öfverström som genom sitt karriärbyte visar ett varmt exempel på välmående och ett samhälle som bidrar till att förverkliga drömmar. Stefan går från entreprenör och butiksägare till sjukvårdare, han bryter normer och visar vägen för att förverkliga inre potential. En man i ett kvinnodominerat yrke.
Strategiskt utvecklingsmål 2 Målet: Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället.	Filmen är ett videoporträtt med Aryan Tahsin, när han berättar om sin tid som företagare av ett matställe mitt i Mariehamn, hans tankar om det åländska samhället och sin tacksamhet och engagemang i sitt nya hemland.

Strategiskt utvecklingsmål 3 Målet: Allt vatten har god kvalitet.	Filmen är ett videoporträtt med Johnny Ahlström som under lång tid levt hållbart och ägnat vatten som resurs många tankar. I filmen får vi titta in i hans toalett som inte är en vattentoalett, han delar med sig av sina tankar kring vattenkvalitet och kanske synen på rent vatten inte längre blir så självklar?
Strategiskt utvecklingsmål 4 Målet: Ekosystem i balans och biologisk mångfald.	Detta videoporträtt med Patricia Wiklund och Tage Eriksson tar oss med på en tur ut till betesmark och våtmark på Hammarudda gård. Ett abstrakt och komplext begrepp som biologisk mångfald får en tydligare bild med deras vägledning där livet mycket beror på bra jordar. Hållbarhetsbonden Tage visar oss att det finns möjligheter.
Strategiskt utvecklingsmål 5 Målet: Attraktionskraft för boende, besökare och företag	I den här filmen får vi träffa det unga paret Delfs och deras dröm satsning inom turismen på Åland. Johanna är kvinnan som efter storstadsliv återvänder hem och investerar i den åländska skärgården. Deras exempel Carlsro inspirerar att skapa mervärden i glesbygd, att bevara kulturarv och göra det tillgängligt för andra.
Strategiskt utvecklingsmål 6 Målet: Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet	Ett porträtt med Anna Häger, en energisk åländsk kvinna med stor passion och kunskap om komplexa energifrågor. Hennes tankar och exempel får tittaren att se i nya energibanor och känna kraften av vind och sol.
Strategiskt utvecklingsmål 7 Målet: Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster	Fredrik Rosenqvist provade att leva som “matmedborgare” i ett helt år. I det här lite udda porträttet ger han sin syn på vilka utmaningar det finns med vårt sätt att leva och konsumera, utgående från några spaningar i vårt åländska samhälle.

Om intresse finns, detta utreds, kunde en egen filmfestival lokalt arrangeras. Då är ungdomar och en mottagande / intresserad skola möjlig. Målet att dela, sprida och använda filmerna är det som kvarstår inom projektet. En plan för delningen av filmerna är under arbete. Pågående är en förfråga från Gotland och en samarbetspart inom Re-generation som arrangerar en hållbarhetskonferens. Kunde filmerna visas där?

I juni under besöket från de Österbottniska samarbetsparterna framkom önskemål om att göra en svarsvisit. Att samla ålänningar och tillsammans åka för att besöka Österbotten ur ett hållbarhetsperspektiv. Ett preliminärt program för svarsvisiten är under arbete.

FÖRLÄNGNING AV PROJEKTET

Vi föreslår en förlängning av projekt, Spektrum. Det österbottniska projektet förlängs till 31.3 2022. Genom Åbo akademi görs ett utvärderingsarbete av Hållbarhetsveckan. 2 år i rad har detta arrangerats i Österbotten med modell från Västerbotten, Sverige. Vi föreslår samma förlängningstid, slutredovisat och klart senast 31.3 2022, även för det åländska projektet.

Förutom att vi följer samma tidtabellen för vår samarbetspart ger en förlängning möjlighet att arrangera svars resan från Åland till Österbotten. Den planeras genomföras första veckan i februari, 2-5.2 2022. Till besöket inbjuds även Västerbotten vilket skulle möjliggöra ett utbyte och träff även med denna part som ingår i helheten. Pandemin har inte möjliggjort en resa till denna region, men en förlängning kunde ge rum för en resa med Österbotten som träffpunkt för alla parter.

AVSLUTANDE LÄGESRAPPORT

Presentation av projektet under REgeneration träff på Gotland. Presentationen sänds via Luvid film´s studio i Mariehamn. Datumet är 27 november.
Planeringen av svarsresan till Österbotten inleds och planeras att genomföras i februari, men ändras pga stor smittspridning till mars. Ingen utbildningsorganisation på Åland nappar på att visa film, men ÅYG´s arbetsgrupp för hållbarhetsfrågor är intresserade av att ta del av information och att använda filmerna i undervisningen. Projektledaren träffar gruppen och berättar om erfarenheten med att använda filmerna som undervisningsmaterial. Studieresan planeras i samråd med Nora Backlund, projektledare i Österbotten och en grupp på 13 personer åker från Åland till Österbotten 1-4 mars. Det reseprogram som vi ålänningar erbjöds finns i sin helhet i bilaga.

SLUTRAPPORT

Dynamiskt har projekt spektrum levt sitt liv, påverkat av pandemin och många ändringar. I ursprungliga planen finns de kvar de aktiviteter och åtgärder som var målet. Projektet har förverkligats med en anpassad och ändrad tidtabell. Sammanfattningsvis förverkligades filmerna (7 st), det blev inte flera korta utan färre men lite längre filmer samt en trailer som konkret resultat. Filmerna är till viss mån delade, främst i de nätverk som berördes av projektet och finns tillgängliga via projektägarens hemsida. Vi har genom utbytet med Österbotten spridit och delat Ålands hållbarhetsarbete och etablerat växande

nätverk mellan regionerna. Att vi lyckades genomföra resorna fås ses som extraordinärt med tanke på alla restriktioner och det unika med att göra resor mellan regionerna överhuvudtaget under pågående pandemi. Gruppen som deltog på resan till Österbotten kommer på flera plan att föra vidare idéer och kontakter för att utveckla hållbarhetsarbetet. Projekt Spektrum avslutas men arbetet med att utveckla hållbara lösningar fortsätter.

BILAGOR

- Inspirationsmaterial för undervisning inom hållbarhet inklusive direktlänk till filmerna
- Tidningsartiklar
- Reseprogram x 2
- Reserapport + reflektioner
- Bilder:

BILAGOR

Inspirationsmaterial för undervisning inom hållbarhet inklusive direktlänk till filmerna

Lektionsplan / undervisningsplan

Projekt Spektrum har tagit fram 7 filmer i samarbete med Luvid Film (3 klara). Filmerna visar exempel som inspiration och konkretiserar de åländska strategiska utvecklingsmålen som är identifierade i nätverket Bärkraft.ax

MÅL: Lära sig mera, reflektera, bli medveten om hållbarhetsfrågor genom 1-7 teman (de 7 strategiska utvecklingsmålen). Att få ett mervärde av filmerna som är gjorda inom projektet.

Hållbarhetsfrågor skall genomsyra undervisningen, en värdegrund som vi genom metoden försöker skapa ett verktyg för.

Teknik: Film, youTube länk: https://leader.ax/samarbetsprojekt-spektrum/
och verktyget: https://www.mentimeter.com

- Introduktion: presentation av processledarna och programmet för lektionen
- Presentation av tekniken, ladda ner App
- Presentation av alla filmer / teman som finns (1-7 st). Vilket tema vill ni fördjupa er i? Rösta: = val av tema

Strategiskt utvecklingsmål 1 **Målet: Välmående människor vars inneboende resurser växer**	Ett porträtt av Stefan Öfverström som genom sitt karriärbyte visar ett varmt exempel på välmående och ett samhälle som bidrar till att förverkliga drömmar. Stefan går från entreprenör och butiksägare till sjukvårdare, han bryter normer och visar vägen för att förverkliga inre potential. En man i ett kvinnodominerat yrke.
Strategiskt utvecklingsmål 2 **Målet: Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället.**	Filmen är ett videoporträtt med Aryan Tahsin, när han berättar om sin tid som företagare av ett matställe mitt i Mariehamn, hans tankar om det åländska samhället och sin tacksamhet och engagemang i sitt nya hemland.
Strategiskt utvecklingsmål 3 **Målet: Allt vatten har god kvalitet.**	Filmen är ett videoporträtt med Johnny Ahlström som under lång tid levt hållbart och ägnat vatten som resurs många tankar. I filmen får vi titta in i hans toalett som inte är en vattentoalett, han delar med sig av sina tankar kring vattenkvalitet och kanske synen på rent vatten inte längre blir så självklar?
Strategiskt utvecklingsmål 4 **Målet: Ekosystem i balans och biologisk mångfald.**	Detta videoporträtt med Patricia Wiklund och Tage Eriksson tar oss med på en tur ut till betesmark och våtmark på Hammarudda gård. Ett abstrakt och komplext begrepp som biologisk mångfald får en tydligare bild med deras vägledning där livet mycket beror på bra jordar. Hållbarhetsbonden Tage visar oss att det finns möjligheter.

Strategiskt utvecklingsmål 5 Målet: Attraktionskraft för boende, besökare och företag	I den här filmen får vi träffa det unga paret Delfs och deras dröm satsning inom turismen på Åland. Johanna är kvinnan som efter storstadsliv återvänder hem och investerar i den åländska skärgården. Deras exempel Carlsro inspirerar att skapa mervärden i glesbygd, att bevara kulturarv och göra det tillgängligt för andra.
Strategiskt utvecklingsmål 6 Målet: Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet	Ett porträtt med Anna Häger, en energisk åländsk kvinna med stor passion och kunskap om komplexa energifrågor. Hennes tankar och exempel får tittaren att se i nya energibanor och känna kraften av vind och sol.
Strategiskt utvecklingsmål 7 Målet: Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster	Fredrik Rosenqvist provade att leva som “matmedborgare” i ett helt år. I det här lite udda porträttet ger han sin syn på vilka utmaningar det finns med vårt sätt att leva och konsumera, utgående från några spaningar i vårt åländska samhälle.

- Kort presentation av temat. Ex. Vad är vatten av god kvalitet? Ge ord, mening - resultatet syns för alla
- Vi ser filmen
- Gruppdiskussion - vi delar in gruppen i mindre grupper. 1. Vad tyckte du om filmen? 2. Hur ska vi nå målet ex. 3? Hur kan vi försäkra vatten av god kvalitet i framtiden?
- Alla svarar på frågan med hjälp av mentimeter, Vad kan du i din vardag göra för att ex. mål 2, försäkra allt vatten av god kvalitet?

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
Europa investerar i landsbygdsområden
Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2014-2020

BILAGOR

Tidningsartiklar

FREDAG 11 MARS 2022 Landsbygdens Folk

Ålänningar på hållbarhetsturné i Öst

Det finns potential att öka samarbetet mellan Österbotten och Åland i fråga om hållbarhetslösningar, säger projektledaren Nora Backlund (med dottern Stella). Till höger ses Harriet Strandvik (Spectrum Åland) och Joel Lindholm (Skördefestens Vänner).

De åländska gästerna gjorde en utflykt till Bj gård i början av mars. Mara har ett femtiotal

En åländsk grupp med representanter från olika organisationer med hållbara lösningar på agendan gjorde ett tre dagar långt besök i Österbotten i början av mars. Kunskapsutbyte och spridande av inspiration var några centrala mål med landskapsrundan.

Inom ramen för satsningen Spektrum, ett samarbetsprojekt för Österbotten och Åland, var en åländsk besöksgrupp på turné mellan Kristinestad och Jakobstad 2–4 mars. Det övergripande temat var hållbarhet i olika former. Olika österbottniska aktörer inom området utgjorde en rad studieobjekt.

En av destinationerna var Bjarne Maras gård och ekologiska mjölkproduktion i Vikby. Mara berättade allmänt om sin verksamhet. Han kastade också lite ljus över den lokala jordbrukshistorien och de villkor och utmaningar som präglar dagens jordbruksbransch.

Bjarne Mara har själv varit flitig att anamma olika moderna hållbarhetslösningar. På det brutna taket till en uthusbyggnad i gårdsmiljön skymtar inte mindre än 84 monterade solpaneler. På gång har han även ett omfattande biogasprojekt som han kommer att berätta mera om i ett senare skede, meddelar han.

Nora Backlund, specialsakkunnig och projektledare för hållbarhetsveckan, berättade att den turnerande besöksgruppen bestod av 14 representanter för olika åländska organisationer samt 8–9 medverkande österbottningar.

– Tanken är att utbyta kunskap och erfarenheter samt förmedla inspiration för byggande av olika slags samarbetsnätverk mellan Österbotten och Åland. Till exempel inom fiskenäringen torde det finnas goda förutsättningar. Vi har besökt företaget Polar Filé i Närpes och bekantar oss också med det aktuella projektet Fiskeboost i Jakobstad.

– Efter besöket hos Bjarne Mara ska vi hålla en session då gruppens deltagare sätter sig ner och funderar på olika typer av regionalt samarbete, tillade Backlund i samma veva.

Social cirkulär ekonomi, kommunalt hållbarhetsarbete och hållbar turism var några framlyfta centrala teman som det reflekterades över.

"Åland och Österbotten har mycket gemensamt"

Trots det betydande geografiska avståndet finns det absolut potential att utvidga samarbetet mellan Österbotten och Åland i fråga om hållbarhetslösningar. Det betonade Joel Lindholm, projektkoordinator för Skördefestens Vänner.

– Det finns liknande ambitioner och tänkesätt i de båda landskapen som dessutom präglas av driftighet och framåtanda, sade Lindholm.

– Målet med besöket är att på sikt få igång samarbeten och lära av varandra. Nya projekt och samarbeten tar tid. Men jag är förhoppningsfull att våra gemensamma besök i varandras regioner kan leda till nya projekt, underströk i sin tur Harriet Strandvik, projektledare för Spectrum på Åland.

Me
dra s
botte
– ett
till a
På
blera
ax s
med
– F
teras
till e
för Å
plats
vindk
När
orien
omst
jordb
fart.
– I
bit på
proce
meda
är 13

Ny handbok för upphandling av ansvarsfulla matt

Ålänningar bekantade sig med hållbara projekt i Österbotten

En buss lastad med ålänningar kom på besök till Österbotten för att bekanta sig med hållbara projekt. De har träffat både näringsidkare och talkojobbare.

Fjorton ålänningar har bland annat bekantat sig med Citta slow-staden Kristinestad, besökt Lindhs kök och matsvinnsbutiken Livssvinn.

I Jakobstad fick ålänningarna höra om hur det gick till då Reko-rörelsen startade, och om stadsodlingsprojektet Lets Grow together. De hann också med ett besök till återvinningsbutiken Fyren.

–Vi har haft ett väldigt bra program och är alldeles fyllda av intryck och inspiration, säger Harriet Strandvik som är projektledare för Spektrum på Åland.

Hon säger att de som deltagit i resan till Österbotten kommer från olika verksamhetsområden och förenas av sitt intresse för hållbara lösningar.

HÅLLBARHETSPROJEKTET Spektrum är ett samarbete mellan Österbotten, Åland och Västbotten med syftet att utbyta information och inspiration om hållbara lösningar. Åland har valt att filma sina sju strategiska hållbarhetsmål, medan man i Österbotten har skapat en hållbarhetsvecka. I somras gjorde Spektrum ett studiebesök på Åland för att utbyta erfarenheter och kunskap och planera framtida samarbetsprojekt.

– Det som slagit oss är hur mycket gemensamt vi har i Österbotten och på Åland. Det finns helt klart många möjligheter att skapa samarbeten och hitta synergier i det arbete som vi gör var och en på sitt håll, säger Harriet Strandvik.

Hans Kreutzer har många idéer för hur stadsodlandet i Jakobstad ska växa. FOTO: JONAS BIRJNNSTRÖM

Hon berättar att ett par av deltagarna driver ett litet hotell på Åland. De kommer ursprungligen från Sverige och konstaterade att fler säkert skulle ha både nytta och glädje av att besöka Österbotten som de tror är ett ganska okänt område för många svenskar.

NÅGRA HELT konkreta samarbetsprojekt har inte skapats under besöket men Harriet Strandvik säger att när alla fått smälta sina intryck kommer säkert nya frön till olika satsningar att sås.

–Jag har lärt mig att man sällan ser resultatet av ett projekt direkt, det brukar ta flera år. Så är det nog också med samarbeten, det krävs tid för att etablera dem. Men vi har mycket gemensamt inom hela Projekt Spektrum och mycket att lära av varandra.

Anne-May Wisén
anne-maj.wisen@vasabladet.fi
06-7848 476

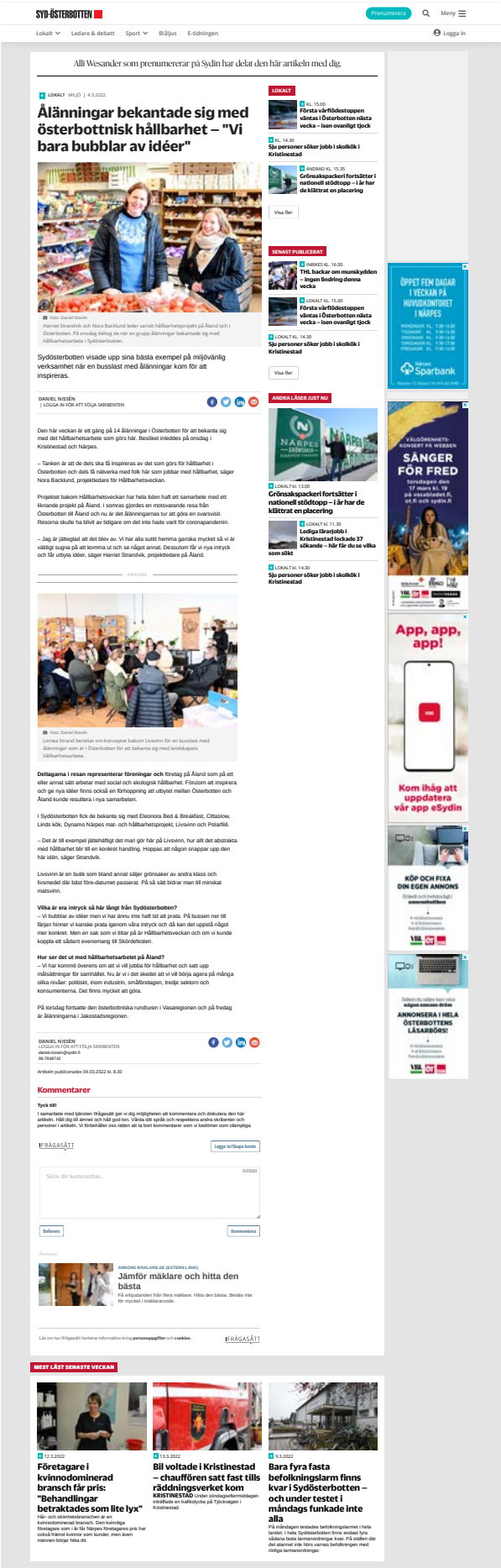

SYD-ÖSTERBOTTEN

Prenumerera | Meny

Lokalt | Ledare & debatt | Sport | Bläljus | E-tidningen | Logga in

Alli Wesander som prenumererar på Sydin har delat den här artikeln med dig.

LOKALT MILJÖ | 4.3.2022

Ålänningar bekantade sig med österbottnisk hållbarhet – "Vi bara bubblar av idéer"

Foto: Daniel Nissén

Harriet Strandvik och Nora Backlund leder varsitt hållbarhetsprojekt på Åland och i Österbotten. På onsdag deltog de när en grupp ålänningar bekantade sig med hållbarhetsarbete i Sydösterbotten.

Sydösterbotten visade upp sina bästa exempel på miljövänlig verksamhet när en busslast med ålänningar kom för att inspireras.

DANIEL NISSÉN
| LOGGA IN FÖR ATT FÖLJA SKRIBENTEN

Den här veckan är ett gång på 14 ålänningar i Österbotten för att bekanta sig med det hållbarhetsarbete som görs här. Besöket inleddes på onsdag i Kristinestad och Närpes.

– Tanken är att de dels ska få inspireras av det som görs för hållbarhet i Österbotten och dels få nätverka med folk här som jobbar med hållbarhet, säger Nora Backlund, projektledare för Hållbarhetsveckan.

Projektet bakom Hållbarhetsveckan har hela tiden haft ett samarbete med ett liknande projekt på Åland. I somras gjordes en motsvarande resa från Österbotten till Åland och nu är det ålänningarnas tur att göra en svarsvisit. Resorna skulle ha blivit av tidigare om det inte hade varit för coronapandemin.

– Jag är jätteglad att det blev av. Vi har alla suttit hemma ganska mycket så vi är väldigt sugna på att komma ut och se något annat. Dessutom får vi nya intryck och får utbyta idéer, säger Harriet Strandvik, projektledare på Åland.

ANNONS

Foto: Daniel Nissén

Linnea Strand berättar om konceptet bakom Livsvinn för en busslast med ålänningar som är i Österbotten för att bekanta sig med landskapets hållbarhetsarbete.

Deltagarna i resan representerar föreningar och företag på Åland som på ett eller annat sätt arbetar med social och ekologisk hållbarhet. Förutom att inspirera och ge nya idéer finns också en förhoppning att utbytet mellan Österbotten och Åland kunde resultera i nya samarbeten.

I Sydösterbotten fick de bekanta sig med Eleonora Bed & Breakfast, Cittaslow, Linds kök, Dynamo Närpes mat- och hållbarhetsprojekt, Livsvinn och Polarflé.

– Det är till exempel jättehäftigt det man gör här på Livsvinn, hur allt det abstrakta med hållbarhet blir till en konkret handling. Hoppas att någon snappar upp den här idén, säger Strandvik.

Livsvinn är en butik som bland annat säljer grönsaker av andra klass och livsmedel där bäst före-datumet passerat. På så sätt bidrar man till minskat matsvinn.

Vilka är era intryck så här långt från Sydösterbotten?
– Vi bubblar av idéer men vi har ännu inte haft tid att prata. På bussen ner till färjan hinner vi kanske prata igenom våra intryck och då kan det uppstå något mer konkret. Men en sak som vi tittar på är Hållbarhetsveckan och om vi kunde koppla ett sådant evenemang till Skördefesten.

Hur ser det ut med hållbarhetsarbetet på Åland?
– Vi har kommit överens om att vi vill jobba för hållbarhet och satt upp målsättningar för samhället. Nu är vi i det skedet att vi vill börja agera på många olika nivåer: politiskt, inom industrin, småföretagen, tredje sektorn och konsumenterna. Det finns mycket att göra.

På torsdag fortsatte den österbottniska rundturen i Vasaregionen och på fredag är ålänningarna i Jakobstadsregionen.

DANIEL NISSÉN
LOGGA IN FÖR ATT FÖLJA SKRIBENTEN
daniel.nissen@sydin.fi
06-7848742

Artikeln publicerades 04.03.2022 kl. 8.30

Kommentarer

Tyck till!
I samarbete med tjänsten Ifrågasätt ger vi dig möjligheten att kommentera och diskutera den här artikeln. Håll dig till ämnet och hålll god ton. Vårda ditt språk och respektera andra skribenter och personer i artiklen. Vi förbehåller oss rätten att ta bort kommentarer som vi bedömer som olämpliga.

IFRÅGASÄTT | Logga in/Skapa konto

Skriv din kommentar... 0/1500

Referera | Kommentera

Annons

ANNONS MÄKLARE.SE (EXTERN LÄNK)
Jämför mäklare och hitta den bästa
Få erbjudanden från flera mäklare. Hitta den bästa. Betala inte för mycket i mäklararvode.

Läs om hur Ifrågasätt hanterar information kring **personuppgifter** och **cookies**. IFRÅGASÄTT

MEST LÄST SENASTE VECKAN

12.3.2022
Företagare i kvinnodominerad bransch får pris: "Behandlingar betraktades som lite lyx"
Hår- och skönhetsbranschen är en kvinnodominerad branch. Den kvinnliga företagare som i år får Närpes företagares pris har också främst kvinnor som kundar, men även männen börjar hitta dit.

13.3.2022
Bil voltade i Kristinestad – chauffören satt fast tills räddningsverket kom
KRISTINESTAD Under söndagseftermiddagen inträffade en trafikolycka på Tjäckvägen i Kristinestad.

9.3.2022
Bara fyra fasta befolkningslarm finns kvar i Sydösterbotten – och under testet i måndags funkade inte alla
På måndagen testades befolkningslarmet i hela landet. I hela Sydösterbotten finns endast fyra sådana fasta larmanordningar kvar. På ställen där det alarmet inte hörs varnas befolkningen med rörliga larmanordningar.

LOKALT
KL. 15.00 **Första vårflödestoppen väntas i Österbotten nästa vecka – isen ovanligt tjock**
KL. 14.30 **Sju personer söker jobb i skolkök i Kristinestad**
ÄNDRAD KL. 15.35 **Grönsakspackeri fortsätter i nationell stöttopp – i år har de klättrat en placering**
Visa fler

SENAST PUBLICERAT
INRIKES KL. 16.00 **THL backar om munskydden – ingen ändring denna vecka**
LOKALT KL. 15.00 **Första vårflödestoppen väntas i Österbotten nästa vecka – isen ovanligt tjock**
LOKALT KL. 14.30 **Sju personer söker jobb i skolkök i Kristinestad**
Visa fler

ÄNDRA LÄSER JUST NU
LOKALT KL. 13.00 **Grönsakspackeri fortsätter i nationell stöttopp – i år har de klättrat en placering**
LOKALT KL. 11.30 **Lediga lärarjobb i Kristinestad lockade 37 sökande – här får du se vilka som sökt**
LOKALT KL. 14.30 **Sju personer söker jobb i skolkök i Kristinestad**

ÖPPET FEM DAGAR I VECKAN PÅ HUVUDKONTORET I NÄRPES
Sparbank
VÅLDÖRENHETS-KONSERT PÅ WEBBEN
SÅNGER FÖR FRED
App, app, app!
Kom ihåg att uppdatera vår app eSydin
KÖP OCH FIXA DIN EGEN ANNONS
ANNONSERA I HELA ÖSTERBOTTENS LÄSARBÖRS!

SEE-Magasinet som utkommer inför Hållbarhetsveckan i Västerbotten. Vår artikel på sidan 9:

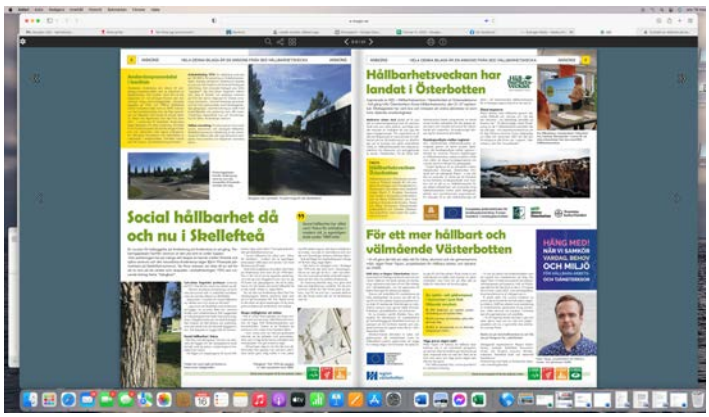

Reseprogram 1

Studieresa Åland - utbyte & inspiration

Det maritima arvet Pommern, får symbolisera resan till Åland - vatten emellan oss innebär broar av samarbeten.

Reseprogram

Onsdag 2 juni

Resdag från österbotten. Ankomst kväll eller natt till Åland

Torsdag 3 juni

Kl 9 Besök till Emmaus - Aquaponic - visningsträdgård, Strandgatan Mariehamn

Kl 11.30 Lunch Hjorten? Strandgatan 1 med Braxenburgare
Kl 13 - 16.30 gemensam ”Hållbarhets-boost” med föreläsare Patricia Wiklund, Invenire. Vi inhämtar det ”senaste” inom området hållbarhet. En del i programmet är

utbyte av hållbarhetsarbete inom Yrkesakademin (YA) och Ålands yrkesgymnasium (ÅYG), andra utbildningsorganisationer?

Kl 18 Gemensam middag på Pub Stallhgen

Fredag 4 juni

Kl 9 Träffpunkt Ålands Landsbygdscentrum: Besök och utbyten mellan Skördefestens vänner r.f. - Hållbarhetsveckan (Spektrum, österbotten) samt 4H - gården och 4H Österbotten

Presentation av nätverket Bärkraft.

Kl 12 Lunch på Smakbyn

Framtidsfrågor - mål: Regional utveckling tillsammans

Kl 18 Middag, Pensionat Kvarnbo. Vinprovning

Lördag 5 juni

Kl 9 Besök ute i naturen, exempel Hammarudda gård - eller våtmark i Bomarsund eller Samarbetet Haga Kungsgård och Chipsfabriken.

Kl 12 Besök på Mattas gårdsmejeri - med lätt lunch. Avslut - Avresa

”Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar”

Visionen för arbetet med de strategiska utvecklingsmålen, 2030

Braxenburgare - ett spännande projekt som pågår på Åland. I programmet erbjuds deltagarna att smaka på detta projekt, Baltic Fish

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling:
Europa investerar i landsbygdsområden
Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2014-2020

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Aktion Österbotten

Svenska kulturfonden

BILAGOR

Reseprogram 2

STUDIEBESÖK MED BÅT & BUSS

TILL ÖSTERBOTTEN: 1-4 FEBRUARI 2022

VÄLKOMMEN MED PÅ EN STUDIERESA – NÄTVERKANDE, INSPIRATION INOM HÅLLBARHET

Är du intresserad av hållbarhetsfrågor inom; mat, turism, kommunalt eller ja, i största allmänhet bjuder vi på ett mångsidigt program med början i Kristinestad och avslutas i Jakobstad.

Preliminärt program

Tisdag 1.2.2021

Avfärd från Åland ca 13. med Silja Line

Anländer till Kristinestad, inkvartering på Eleonora bed & breakfast och Hotel Krepelin

Onsdag 2.2.2021

Frukost Elenora
Kl 9.00 Bekantar oss med Cittaslow-staden och gör besök i Syd-Österbotten Kl 11.30 Lunch, Linds kök (21 euro/person)

- Mats Sabel introducerar Gårdsbutiks kartan och Inspirerad fisk i storkök
- Studiebesök hos Polarfilé

Kl 14.Eftermiddagsfika och besök vid matsvinnsbutiken Livsvinn, Linnea Strand, berättar om idén. (15 euro / person)

Kör norrut, Malax / Vasa

- Hållbarhetsveckan i Österbotten och Västerbotten, Åland?
- Färdplan för cirkulär ekonomi och verktygslådan Middag / Inkvartering (inte bekräftat plats)
  Torsdag 3.2.
  Förmiddag runt Vasa

  Kl 9. Besök på Återbruksgallerian Minimossen (kaffe 10 euro / person)

Studiebesök hos Bjarne Mara, mjölkbonde med biogas anläggningsprojekt.
Gamla Vasa

Kl 12 Lunch, Restaurang Fyrklövern Yrkesakademin i Österbotten
(övningsrestaurang ca 10 euro / person)

Kl 13-15. Nätverkande och föredrag kring olika teman:

- Social cirkulär ekonomi, YA! (Utbildning)
- Hållbar turism, Sustainable Travel Ostrobothnia (Turismbranschen, mat)
- Kommunernas hållbarhetsarbete, (4 kommuner, stad, 4 projektledare)

Kl 16. Besök på Keppo bryggeri, rundtur med smakprov 15€/pers
Incheckning Hotel Epoque/Jugend Jakobstad.
Kl 19. Middag, Station 23 i Jakobstad
Fredag 4.2.

Kl 9. Förmiddag på biblioteket i Jakobstad

• Hans Kreutzer, Let's grow together Jakobstad (på engelska)

11. Lunch och talk på After Eight + Fiskeboost "Fishy Friday" (ca 15 euro / person) •
Hemfärd mot Åbo: Åbo – Långnäs med Viking Line

Kostnader

Resa, (båt + buss): Priset subventioneras, baserar sig på antal deltagare. Boende:
360€ (3 nätter ca 120 euro)
Måltider: ca 150 € / pers
Övriga kostnader - tillfaller projekt Spektrum

Kontaktpersoner:

Harriet Strandvik, harrietstrandvik@gmail.com , 040 559 2904 Nora Backlund,
nora.backlund@slf.fi , 044 0797079

BILAGOR

Reserapport + reflektioner

Studieresa till österbotten 1-4.3 2022

Bakgrund
Projekt Spektrum är ett samarbetsprojekt mellan Österbotten och Åland. Huvudtemat i samarbetet är Hållbarhet. Projektet finansieras med medel ur Europeiska jordbruksfonden via Lokalkraft Leader Åland och Aktion Österbotten samt med bidrag från Svenska kulturfonden m.fl. Att lära och inspireras av varandra är viktigt. Åland har ett lokalt nätverk, Bärkraft.ax med en hållbarhetsagenda med sju strategiska utvecklingsmål, Österbotten har med modell från Västerbotten initierat en egen hållbarhetsvecka i sin region. Resan till Österbotten är en mötesplats för ökad förståelse för hållbarhets arbeten, kunskapsutbyte, dialog och potentiella nya samarbeten regionerna emellan.

Tisdag 1.3.2022
Gruppen åker från Mariehamn, Åland med start kl 13 med Tallink Silja, vi anlitade Viking line buss som körde gruppen till Kristinestad. Vi anländer sen kväll med inkvartering på Eleonora bed & breakfast och Hotell Krepelin https://www.eleonorabb.fi/sv/framsida/ och https://krepelin.fi/sv/startsida/

Onsdag 2.3
Efter frukost önskas den åländska gruppen välkommen till Österbotten, vi möter upp ett flertal österbottningar däribland Nora Backlund och Camilla Stenholm berättar om Eleonora bed & breakfast. Gruppen får även information om Cittaslow-staden och får sedan till fots göra en tur genom staden med guide.
https://www.visitkristinestad.fi/bekanta-dig-med-staden/cittaslow

Vi åker till Närpes och äter vår lunch i, Linds kök https://www.lindskok.fi/
I närpes gör vi ett stopp på Dynamo, ett utvecklingsbolag och näringslivscentrum där Mats Sabel introducerar Gårdsbutiks kartan och Inspirerad fisk i storkök
https://gardsbutiker.dynamonarpes.fi/

Vi besöker sedan matsvinnsbutiken och caféet Livsvinn där Linnea Strand, berättar om idén till hennes affärsverksamhet: https://www.livsvinn.fi/ Innan bussen åker till Vasa stannar vi hos Polarfilé, Nämpnäs och får bekanta sig med fisk anläggningen som satsat på cirkulära lösningar med bland annat vatten. Nedanför anläggningen tar åkrarna emot spillvatten och undersökningar pågår om nyttan av näringsämnen.

Kvällen inleds sedan på restaurang Hejm, https://restauranthejm.com/sv/ innan middagen får vi lyssna på två presentationen om Hållbarhetsveckan i Österbotten som startade i Västerbotten https://www.seehallbarhetsveckan.se/vasterbotten/ , https://hallbarhetsveckan.fi/ Den andra presentationen är den Färdplan för cirkulär ekonomi och en verktygslådan som man jobbar med i Österbotten. Det är Rasmus Hautala som presenterar satsningen. https://www.vasek.fi/cerm-fardplan/

Torsdag 3.3.

Dagen börjar i Vasa med ett besök vid Stormossens lager, ett uppsamlingslager för återbruk och Återbruksgallerian Minimossen där vi serveras kaffe i deras butikscafé. https://www.stormossen.fi/sv/minimossen/

Efter detta styr vi till Korsholm och gör ett studiebesök hos Bjarne Mara, mjölkbonde med biogas anläggningsprojekt. Lunchen är bokad på Bocks (Gerbyvägen 16) där vi också fortsätter med eftermiddagens nätverkande http://www.bockscornerbrewery.com/

I mötesutrymmet "Ladan" på Bocks håller Henrik Ingo ett föredrag kring temat Social cirkulär ekonomi, YA! (Utbildning), ett helt nytt projekt. Vi får även en presentation om arbetet med Hållbar turism, Sustainable Travel Ostrobothnia (Turismbranschen, mat)
https://www.jakobstadsregionen.fi/sustainable-tourism-hallbar-turism-i-osterbotten/

Efter besöken i Vasa styr bussen till Jakobstad och Hotel Jugend Jakobstad med gemensam middag.

Fredag 4.3.
Vi startar dagen med ett besök vid Återvinningsbutiken Lotsen https://www.facebook.com/KokkotyoRetro I biblioteket i Jakobstad samlas vi för att få träffa REKOs grundare Thomas Snellman, https://aitojamakuja.fi/sv/reko-2/ och höra mera om bakgrunden och initiativtagare, Hans Kreutzer "Let's grow together" https://www.facebook.com/letsgrowtogetherjakobstad/
Lunchen intar vi på Strandis i Larsmo https://strandis.fi/ och Maria Smeds Engström berättar om projektet, Fiskebbost, https://www.facebook.com/fiskeboost/

Efter lunchen tar vi farväl av österbottningarna och åker mot Åbo där färjan tar ålänningarna hem till Långnäs.

Reflektioner
Likheterna mellan regionerna är många, vi står alla för samma utmaningar om att utveckla mer hållbara lösningar och rädda vår planet! Vi ser att alla brottas med samma dilemman oavsett region. Österbotten och Åland har mycket likheter med svenska språket, släkt- och vänskapsband och vikten av lokala nätverk. Det finns ett entreprenörskap i båda kulturerna och många är lösningsorienterade och båda regionerna ser mycket på modeller från Sverige.

Olikheterna är att Österbottningarna har även att beakta den finskspråkiga marknaden och de flesta anläggningar och satsningar är i mycket större skala än på Åland. Det finns även en starkare och bättre förankring i forskning och koppling till forskning än på Åland. I speglingen till Österbotten är Åland annorlunda med sin litenhet och att man på vår ö har en diversitet på gott och ont inom många områden. I Österbotten är det lätt att se att vissa fokusområden är starka och dominerande inom produktion som växthusodling och stora grisgårdar, även det på gott och ont.

Lära av varandra, det är ett naturligt resultat av att ha rest i varandras regioner och resultat är i inte lätt att se genast. Nätverken mellan regionerna kan växa och det är lättare att kontakta personer man har träffat. Personligen tänker jag på hur intressant det blir att följa Hållbarhetsveckan i Österbotten och de arbete Nora Backlund startat. Även den färdplan de arbetar med är jag intresserad av att se som modell för mera hands-on arbete som behöver göras bland företag och organisationer på Åland. I Österbotten har de tittat på mycket på vårt nätverk bärkraft.ax och våra målsättningar, nu känns det som om de gått förbi och redan processar

handlingsplaner i olika verksamheter. Att få tillstånd samarbetet mellan industrin kring biogas var intressant att höra. Där verkar startskottet varit en så enkel åtgärd som att boka upp ett rum med kaffe och smörgås och samla nyckelpersoner från industrier i regionen. Den sammanlänkande funktionen som tog kan vara så enkel och så avgörande för effektfulla hållbara lösningar för en region!

Då österbottningarna besökte Emmaus, stadsodling i Mariehamn blev en deltagare så inspirerad att hon själv nu startar upp ett odlingsprojekt i Österbotten. Ett konkret resultat för Spektrum. Hållbarhetsveckan som modell kan bli en del av befintligt evenemang på Åland och det finns nu ålänningar som tittar på hur detta kan vara en effektfull del med möjlighet att visa upp lösningar och stärka varandra, både organisationer, föreningar och företag. Att utveckla och “koppla på” hållbarhet i evenemang kan ses som ett resultat av projekt Spektrum. Vi behöver skyltfönster för hållbarhets arbeten, att skapa en plattform för det är ett led i att utveckla och visa upp att utvecklingen går framåt. Kanske även åländska företag vill vara med för att det i framtiden blir allt viktigare att visa sin styrka inom hållbarhet?

Ett viktigt incitament för utveckling är att konstatera att dyrare avfallsavgift för fiskförädling företagets spillvatten, blev en cirkulär lösning som innebar att näringsämnen från vattnet tas tillvara i åkrarna utanför. Att de även forskas och mäts är viktigt för att förstå nyttan och mäta skillnaden. Pengar styr och att föra samman kompetens är avgörande för framtida hållbara lösningar.

Tack för ett intressant projekt som bekräftar min glädje över att vara en liten kugge i ett gemensamt hjul och att se ett samhälle som utvecklas, Harriet Strandvik mars 2022